

HUTÁS IMRE interjú – 2001

kérdező: Hegedűs Eszter

Kell a reform!

Élő legenda a tüdőgyógyászatban. Nyolcvannégy évesen is szálegyenes, fürge, autót vezet, és professor emeritusként minden kedden bejár a Szent János Kórház területén lévő SOTE Pulmonológiai Klinikára, amelyet évtizedekig vezetett. Alapelve a betegcentrikusság. Harminc éve mondja, hogy égető szükség van az egészségügy reformjára. A kérdező HEGEDŰS ESZTER.

– Önnek szívügye ez a klinika...

– Itt kezdtem a pályafutásomat, 1951-ben itt lettem gyakornok. Aztán tanársegéd 1963-ig, amikor a János Kórházban új tüdőosztály alakult, és annak lettem az osztályvezető főorvosa. De továbbra is kapcsolatban maradtam a klinikával, előadásokat tartottam, gyakorlatokat vezettem évtizedeken át.

– Megmaradt a kapcsolat akkor is, amikor a Korányi Intézet igazgatója volt?

– Akkor is. Ott is folytattam az oktatást, mert akkor már egyetemi címzetes professor is voltam. Egy kis mikrobusz ment a medikusokért, és kivitte őket a Korányiba. De a nyolcvanas évek közepén egy koncepció áldozata lettem...

– Csak nem a miniszterhelyetteségre céloz?

– De igen. A Korányinak voltam az igazgatóhelyettese, amikor egy szép napon úgy döntöttek a hatóságok, hogy be kell mennem a minisztériumba. Akkoriban, a nyolcvanas években az volt az elképzelés, hogy az egészségügy vezetésébe olyan szakember kell, aki végigjárta a ranglétra összes fokát. A Tüdőgyógyász Társaság főtitkáráként kongresszusokat is rendeztem, vagyis egy sor olyan dolgot műveltem, amiről úgy gondolták, hogy javára válik az egészségügyi munkának is.

– És hogyan vált javára az egészségügynek? Ön már akkor ágyszámcsökkentést javasolt. Konfliktusba is került a kollégáival emiatt.

— Nem volt könnyű, hiszen osztályvezető főorvosként, igazgatóként döntési jogom volt számos kérdésben.

— **Miniszterhelyettesként viszont...**

— Például: kaptam leveleket, amelyeket postafordultával megválaszoltam. Néhány hét múlva felhívtak a miniszteri titkárságról: ez így nem megy. A leveleket el kell küldeni egyik főosztályra, majd a másikra, beletelik harminc nap, csak azután mehet. Hiába tudom a választ, akkor is! Az is zavart, hogy az ágyszámkérdésben nem lehetett dönteni, mert az lehetetlen, hogy az év végi parlamenti elszámolásban ne szerepeljen, hány ezerrel nőtt a kórházi ágyak száma. De — mondtam — nincs szükség ennyi ágyra. Akkor is! Azt találtam kijelenteni egy rádióinterjúban, hogy még ezer ágy, és összeomlik a magyar egészségügy. A feletteseim finoman felelősségre is vontak emiatt, de már nem nagyon érdekelt, mert tudtam, rövidesen otthagynom a minisztériumot.

— **Hová került onnan?**

— Tanszékvezetőként visszatértem anyaintézetemhez, a klinikára. Ez 1988-ban volt. Nagyon jól éreztem magam, sok mindent sikerült megvalósítani. Elértem, hogy kialakítsunk egy intenzív osztályt, megszereztük hozzá a műszereket, megtörtént a laboratórium számítógépes automatizálása is. Az épület második emeletén pedig sikerült kialakítani négy kétágyas szobát. Akkoriban ez nagy szó volt.

— **Hatvankét éve gyógyít. A magyar egészségügy több mint hat évtizedét tekintheti át. Honnan hová jutottunk?**

— A magyar egészségügyet szeretik nagyon rossznak beállítani. Pedig például ugyanazokat a gyógyszereket tudjuk felírni — jelentős támogatás mellett —, mint a fejlett országokban. Még a miniszterségem alatt volt alkalmam tanulmányutat tenni Amerikában. Végigjártam az egyetemeket, és sok nagyon jól felszerelt intézetet láttam. Akkor is azt állapítottam meg, hogy nálunk nagy elmaradás nincsen. Az egészségügy terápiás lehetőségeiről beszélek. Persze azóta óriási előrehaladás történt, elsősorban a koszorúérbetegek ellátásában és a szívműtéteknél.

– Amikor először jöttem a klinikára, azzal kopogtattam be önhöz: "Gyula a portáról, akinek még a Korányiban volt főnöke, üdvözli professzor urat." Mi a titka a népszerűségének? Az köztudomású önről, hogy a beteg mindenekelőtt. Manapság sajnos olyan orvosokkal is találkozhatni, akik lenézik a beteget, s gyakran modortalanok is. Talán jó modort is kellene tanítani az orvosegyetemen?

— Első főnököm és atyai barátom volt Kováts Ferenc professzor, aki mellett megtanultam a beteg tiszteletét. Minden takarítónőnek előre köszönt, viziten megkérdezte, kit ábrázol az éjjeliszekrényen álló kép, vagy mit olvas a beteg. Jókat mulattunk, mert előre megmondta, hogy a nők jelentős része nem tudja megmondani, mit olvas.

– Ezt a figyelmességet nem lehetne újra szokásba hozni?

— Nem. Nagy az orvoshiány, rengetegen mennek ki külföldre.

– Még a paraszolvencia sem tartja őket itthon?

— Meg kell fizetni az orvosokat, ilyen egyszerű! Amikor kimentem az NDK-ba, ahol egy Weimar melletti tüdőklinikán egy korszerű légzésfunkciós labort kellett beindítanom, itthon 2500 forint volt a fizetésem, és társbérletben éltünk, két gyerekkel. Ott 2500 márkát kaptam — szorozza be öttel. Amikor a feleséggel az első fizetés után bementünk Weimarba, vásárolt magának egy kabátot, meg ruhát a gyerekeknek — nagyszerű érzés volt. Nem kellett kuporgatni, mint itthon.

– Szükség volt a kórházösszevonásokra és -megszüntetésekre? Az elhagyott épületek többsége kihasználatlanul áll.

— Elhamarkodott intézkedések voltak. Hadd támasszam alá egy történettel. Miniszterhelyettesként gazdasági kérdésekbe ugyan nem folytam bele, de a következő ötéves tervperiódus tárgyalásához le kellett utaznom a megyékbe. Az egyik megye első titkára fantasztikus, kiváló ember volt, Romány Pálnak hívták. Ugyanott a megyei tanács elnöke a híres Gajdócsi István. Nagyon büszkék voltunk, mert felépítettünk egy nagyon szép megyei kórházat, s még néhányat más megyékben is. A tárgyaláson javasoltam, hogy a régi kórházépületet rehabilitációra használják, nehogy aktív osztály legyen. Arra ott van az új, a modern. Mire azt mondták: "Tudjuk, hogy nektek ez a véleményetek, ennek ellenére ott is aktív belgyógyászatot építünk." Eltelt egy év, Gajdócsi feljött Pestre, bejött az irodámba és azt mondta: Be kell vallanom, hogy nektek volt igazatok. Engem félrevezettek a kollégáitok. Kikövetelték, s most ott állnak üresen a kórtermek.

– A sajtó időnként a morbus hungaricus újbóli elterjedésével riogat.

— Sosem volt morbus hungaricus, ezt kimutatták a történészek. A morbus hungaricus anno a flekktífusz volt. Több orvosi cikk is megjelent arról, hogy amikor a kereszties hadak átvonultak Európán, Magyarországon is, a nyugati végeken, ahol rengeteg mocsár volt, kiütött egy láz. Azt nevezték morbus hungaricusnak. De semmi köze a tbc-hez, bár még most is arra használják ezt a kifejezést.

– Amióta nem kötelező a tüdőszűrés, mennyit romlott a kép?

— Most is az az elv, hogy azokon a területeken, ahol magasabb a tbc-sek száma az országos átlagnál, negyven év felett kötelező a szűrés. Részben a tüdőrák miatt. De például a Dunántúlon, ahol alábbhagyott a betegség, nincs értelme kötelezővé tenni.

– Bízok abban, hogy az egészségügyi reform valaha is megtörténik, vagy legalábbis beindul?

— Szeretnék bízni benne, mert nagy szükség van rá. De tárgyilagos embereknek kell végrehajtaniuk, olyanoknak, akik semmilyen irányból nem érdekeltek.

– Az manapság elég nehezen menne...

— Arról vitatkozunk, hogy lehet-e privatizálni. De hiszen az intézmények egyik fele már privatizált! A kórházak többségében a CT- és az MR-laborok, a központi laboratóriumok magánkézben vannak. Egyedül a hotelrész az, amelyről nem lehet egyezséget kötni? Miért nem lehet ennek a régi törekvésnek végre érvényt szerezni?

Forrás: **168 óra online** 2011. február 5.

<http://www.168ora.hu/itthon/orvos-professzor-hutas-imre-tudogyogyaszat-egeszsegugy-reform-69535.html>